

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 10949/2023
18.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић, Радославе Мађаров, Бранке Дражић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Срђан Алексић, адвокат из ..., против туженог Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање из Београда, чији је пуномоћник Јелена Босанац, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Новом Пазару Гж 412/22 од 24.10.2022. године, у седници већа одржаној 18.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Новом Пазару Гж 412/22 од 24.10.2022. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Новом Пазару Гж 412/22 од 24.10.2022. године и пресуда Основног суда у Новом Пазару П 1637/21 од 18.01.2022. године у ставовима првом и трећем изреке, тако што се **ОДБИЈА** тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужиљи на име накнаде штете у виду мање исплаћеног месечног износа припадајуће пензије услед умањења због доставе на кућну адресу за период од јула 2016. године закључно са октобром 2018. године, исплати износ од 13.526,00 динара са законском затезном каматом и то: на износ од 234,52 динара за други део августа 2016. године почев од 30.09.2016. године, на износ од 234,52 динара за први део септембра 2016. године почев од 16.10.2016. године, на износ од 234,52 динара за други део септембра 2016. године почев од 29.10.2016. године, на износ од 234,52 динара за први део октобра 2016. године почев од 12.11.2016. године, на износ од 234,52 динара за други део октобра 2016. године почев од 28.11.2016. године, на износ од 234,52 динара за други део новембра 2016. године почев од 26.12.2016. године, на износ од 234,52 динара за први део децембра 2016. године почев од 15.01.2017. године, на износ од 234,52 динара за други део децембра 2016. године почев од 27.01.2017. године, на износ од 238,04 динара за први део јануара 2017. године почев од 13.02.2017. године, на износ од 238,04 динара за други део јануара 2017. године почев од 27.02.2017. године, на износ од 238,04 динара за

први део фебруара 2017. године почев од 15.03.2017. године, на износ од 238,04 динара за други део фебруара 2017. године почев од 28.03.2017. године, на износ од 238,04 динара за први део марта 2017. године почев од 15.04.2017. године, на износ од 238,04 динара за други део марта 2017. године почев од 30.04.2017. године, на износ од 238,04 динара за први део априла 2017. године почев од 11.05.2017. године, на износ од 238,04 динара за други део априла 2017. године почев од 27.05.2017. године, на износ од 238,04 динара за први део маја 2017. године почев од 13.06.2017. године, на износ од 238,04 динара за други део маја 2017. године почев од 27.06.2017. године, на износ од 238,04 динара за први део јуна 2017. године почев од 14.07.2017. године, на износ од 238,04 динара за други део јуна 2017. године почев од 28.07.2017. године, на износ од 238,04 динара за први део јула 2017. године почев од 12.08.2017. године, на износ од 238,04 динара за други део јула 2017. године почев од 28.09.2017. године, на износ од 238,04 динара за први део августа 2017. године почев од 16.09.2017. године, на износ од 238,04 динара за други део августа 2017. године почев од 16.09.2017. године, на износ од 238,04 динара за први део септембра 2017. године почев од 14.10.2017. године, на износ од 238,04 динара за други део септембра 2017. године почев од 28.10.2017. године, на износ од 238,04 динара за први део октобра 2017. године почев од 13.11.2017. године, на износ од 238,04 динара за други део октобра 2017. године, почев од 28.11.2017. године, на износ од 238,04 динара за први део новембра 2017. године почев од 16.11.2017. године, на износ од 238,04 динара за други део новембра 2017. године почев од 29.11.2017. године, на износ од 238,04 динара за први део децембра 2017. године почев од 13.01.2018. године, на износ од 238,04 динара за други део децембра 2017. године почев од 26.01.2018. године, на износ од 249,94 динара за први део јануара 2018. године почев од 16.02.2018. године, на износ од 249,94 динара за други део јануара 2018. године почев од 30.01.2018. године, на износ од 249,94 динара за први део фебруара 2018. године почев од 10.03.2018. године, на износ од 249,94 динара за други део фебруара 2018. године почев од 26.03.2018. године, на износ од 249,94 динара за први део марта 2018. године почев од 15.03.2018. године, на износ од 249,94 динара за други део марта 2018. године почев од 28.03.2018. године, на износ од 249,94 динара за први део априла 2018. године почев од 18.04.2018. године, на износ од 249,94 динара за други део априла 2018. године почев од 27.04.2018. године, на износ од 249,94 динара за први део маја 2018. године почев од 16.06.2018. године, на износ од 249,94 динара за други део маја 2018. године почев од 30.06.2018. године, на износ од 249,94 динара за први део јуна 2018. године почев од 14.06.2018. године, на износ од 249,94 динара за други део јуна 2018. године почев од 28.06.2018. године, на износ од 249,94 динара за први део јула 2018. године почев од 14.08.2018. године, на износ од 249,94 динара за други део јула 2018. године почев од 28.08.2018. године, на износ од 249,94 динара за први део августа 2018. године почев од 15.09.2018. године, на износ од 249,94 динара за други део августа 2018. године почев од 30.09.2018. године, на износ од 249,94 динара за први део септембра 2018. године почев од 13.10.2018. године, на износ од 249,94 динара за други део септембра 2018. године почев од 26.10.2018. године, на износ од 249,94 динара за први део октобра 2018. године почев од 16.11.2018. године и на износ од 249,94 динара за други део октобра 2018. године почев од 30.11.2018. године, па све до исплате и захтев тужиље за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужиља да туженом на име трошкова ревизијског поступка исплати 30.205,20 динара, у року од осам дана, од пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Пазару П 1637/21 од 18.01.2022. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и тужени обавезан да тужиљи на име накнаде штете исплати износе главнице и законске затезне камате, на начин како је то одређено у изреци ове пресуде. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу којим је тужила тражила да јој тужени на име накнаде штете по истом основу исплати 234,52 динара за први део јула 2016. године са законском затезном каматом од 14.08.2016. године до исплате, 234,52 динара за други део јула 2016. године са законском затезном каматом од 28.08.2016. године до исплате и 234,52 динара за први део августа 2016. године са законском затезном каматом од 16.09.2016. године до исплате. Ставом трећим изреке, тужени је обавезан да тужиљи надокнади парничне трошкове у износу од 101.100,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Вишег суда у Новом Пазару Гж 412/22 од 24.10.2022. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена наведена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о посебној по члану 404. ЗПП, због потребе уједначавања судске праксе.

Испитујући испуњеност услова за одлучивање о ревизији, у смислу члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ...23/10), Врховни суд је оценио да је ревизија дозвољена због потребе уједначавања судске праксе.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, у смислу члана 408. ЗПП, па је утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је у спорном временском периоду примала пензију тако што јој је тужени достављао припадајуће износе преко ЈП ПТТ „Србија“ на кућну адресу. Износи који су тужиљи исплаћивани су умањивани за провизије, које је ЈП ПТТ „Србија“ имала право да задржи по основу закљученог уговора са туженим. Тужила захтева исплату износа које је пошта задржала, према прибављеном извештају банке „Поштанска штедионица“ од 05.08.2021. године.

Нижестепени судови налазе да је тужени у обавези да тужиљи надокнади спорне износе на основу члана 172. став 1. ЗОО, пошто је закључени споразум између туженог и поште на основу ког су тужиљи исплаћени износи пензија умањени за провизије поште противни принудним прописима садржаним у одредбама члана 109. Закона о пензијском и инвалидском осигурању и члана 148. Закона о облигационим односима.

Врховни суд налази да је материјално право погрешно примењено када је тужбени захтев делимично усвојен.

Према члану 148. Закона о облигационим односима уговор ствара права и обавезе за уговорне стране (став 1.); уговором се може установити право у корист трећег лица (став 3.).

Одредбом члана 109. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“ бр. 34/2003 ... 73/2018), који се примењивао у спорном периоду, предвиђено је да се пензија исплаћује кориснику у месту његовог пребивалишта у Републици Србији.

Закон о пребивалишту и боравишту грађана („Службени гласник РС“ број 87/2011) одредбом члана 3. став 1. тачка 2. прописује да је пребивалиште место у коме се грађанин настанио са намером да у њему стално живи, односно место у коме се налази центар његових животних активности, професионалних, економских, социјалних и других веза које доказује његову трајну повезаност с местом у коме се настанио, а одредбом тачке 4. да адреса становања подразумева град, општину, насељено место, улицу или трг, кућни број, спрат и број стана у складу са прописима којима се уређује територијална организација.

Тужени је закључењем уговора са ЈП Пошта Србије поступио за рачун и у интересу тужиље, јер би за удовољење обавезе из члана 109. Закона о пензијском и инвалидском осигурању било довољно да се исплата пензије врши у месту тужиљиног пребивалишта у ..., а не на адреси становања. Тужиља се определила за исплату пензије у готовини на својој кућној адреси и таквим избором начина исплате прихватила обавезу да плати поштарину (цену за пружене поштанске услуге према општем акту поште).

Из наведених разлога, одлука у ставу другом изреке донета је на основу одредбе члана 416. став 1. ЗПП.

На основу одредби чланова 165. став 1., 154., 153. ставови 1. и 2. и 163. ставови 1-4 ЗПП, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова парничног поступка, пошто није постигла успех у парници. Тужени није поставио захтев за накнаду трошкова првостепеног и другостепеног поступка, па у том делу није било услова за доношење одлуке. Трећим ставом изреке тужиља је обавезана да туженом надокнади одређене трошкове ревизијског поступка. Досуђени износ састоји се од награде за састав ревизије у износу од 18.000,00 динара, те судских такси на ревизију у износу од 4.882,08 динара и на ову пресуду у износу од 7.323,12 динара.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић